

Diarree

Diarree oh nee !!!

Iedere hond heeft wel eens diarree. In de meeste gevallen gaat het om een onschuldig virusje of om iets smerigs dat de hond van straat gegeten heeft, waardoor de darmen van streek zijn. Maar er zijn ook ernstige oorzaken voor diarree.

Allereerst valt er te onderscheiden:

- Een acute diarree waarbij de hond doodziek is, braakt, zich echt hondsberoerd voelt en eventueel zelfs koorts heeft. Hier is het heel raadzaam om snel naar de dierenarts te gaan. Een hond heeft koorts wanneer de temperatuur (rectaal opgemeten) hoger is dan 39 graden.
- Een paar dagen diarree waarbij de hond verder niet ziek is, geen koorts heeft, niet braakt en nog wel drinkt en eet: daar is geen paniek of reden om direct naar de dierenarts te gaan.

We onderscheiden dunne darm diarree en dikke darm diarree.

- Bij dunne darm diarree zie je grote hoeveelheden waterige ontlasting waarbij de hond vaak misselijk is en moet overgeven. Bij waterdunne diarree en overgeven kan de hond heel snel uitdrogen. Vaak kan de hond de ontlasting wel goed ophouden.
- Bij dikke darm diarree is de ontlasting breiig of slijmerig en de hond kan de ontlasting moeilijk ophouden (verhoogde aandrang). Er zit regelmatig vers bloed bij de ontlasting (vaak door het persen). Meestal is de hond verder niet ziek, hoeft hij niet over te geven en is er minder risico op uitdroging. De hond kan ook beide hebben, dus dunne en dikke darm diarree. Het hele darmkanaal is dan van slag.

Wat zijn de oorzaken?

Er zijn heel veel verschillende oorzaken voor diarree. De belangrijkste zijn:

- Een virus. Van parvo tot corona tot een onschuldig buikvirusje.
- De hond heeft vreemde dingen gegeten.
- De hond heeft bedorven voedsel gegeten.
- Verandering van voer.
- Een bacteriële infectie.
- Een protozoa (ééncellige parasitaire) besmetting zoals giardia.
- Een parasitaire besmetting met wormen.
- De hond heeft een gevoelige darmflora.
- Psychische oorzaken (bijvoorbeeld stress)
- Een voedsel allergie.
- Een immuun probleem.
- Reactie op (meestal) parvo vaccinatie.
- Lever of nierproblemen.
- Maligne lymfoom van de darmwand.

Acute diarree: wanneer een hond een paar dagen diarree heeft maar verder niet ziek is, geen koorts heeft, eetlust heeft en nog normaal drinkt; dan hoeft je eigenlijk geen enkele actie te ondernemen. Vroeger riep men dat je direct gekookte kip met doorgekookte rijst aan de hond moest geven, maar tegenwoordig wordt aangeraden om simpelweg de normale voeding te blijven verstrekken, maar wel in kleine hoeveelheden verspreid over de dag. De voedselverandering van de normale voeding naar gekookte kip met rijst en terug naar de normale voeding kan al voldoende zijn om de hond alsmoer aan de diarree te houden.

Vroeger riep men ook dat je een hond met diarree moet laten vasten. Ook die tip is een beetje achterhaalt. Wanneer de hond bijvoorbeeld een teveel aan ziekmakende bacteriën in de darm heeft zitten (door een verminderde weerstand) en je laat de hond vasten: dan leg je het darmstelsel stil. Hierdoor blijven de bacteriën juist in de darm achter. Waardoor de bacteriën zich juist kunnen vermenigvuldigen. En waardoor het probleem alleen maar groter wordt. Beter blijf je normaal eten verstrekken zodat de darminhoud 'door blijft spoelen'.

Dus eigenlijk, bij een 'standaard-paar-daagjes-diarree' doe je het beste niks. Wat wel altijd goed is ter ondersteuning van het natuurlijke genezingsproces is het geven van probiotica (bijvoorbeeld acidophilus – te koop bij drogisterijen en reformwinkels) en Okugest van VSM. Dit middel is gewoon te koop bij de drogist, is gemaakt voor mensen, maar kan prima aan de hond gegeven worden. We geven de hond de helft van de volwassen mensendosering. De pup geven we een kwart van de volwassen mensendosering (dit geldt voor zowel de probiotica als de Okugest). Okugest werkt bij misselijkheid, diarree, opgeblazen gevoel en werkt ter verbetering van de spijsvertering. Diarree en misselijkheid kunnen optreden bij spijsverteringsstoornissen ten gevolge van virale- en bacteriële infecties of verkeerde voeding. In alle drie de gevallen werkt Okugest ondersteunend.

Wanneer de hond diarree heeft en weigert te eten, dan is het goed om de hond wel te laten vasten. Dwangvoeren is geen goed idee. De hond weet in zo'n geval zelf wat het beste voor hem is en als dat is "niet eten", moet hij niet gevoerd worden. Biedt het eten aan, maar haal het weer direct weg als hij het niet hoeft. Probeer de hond ook niet over te halen om wat te eten. Het is, bij diarree, wel belangrijk dat de hond blijft drinken, anders bestaat het risico op uitdroging.

We kunnen ook nog chronische acute diarree onderscheiden.

Wat nou bij steeds terugkerende of chronische diarree? In veel van deze gevallen wordt de hond op speciaal voer gezet. En vaak is het probleem dan opgelost. Maar net zo vaak ook niet. Want niet alle chronische diarree problemen kunnen worden opgelost met voeding. Dus in geval van chronische diarree is het raadzaam om naar de dierenarts of specialist te gaan.

Zelfs voor de dierenarts en specialist is het niet altijd even gemakkelijk om de oorzaak van chronische diarree te achterhalen. Want stel de hond heeft een chronische dikke darmontsteking. Een chronische dikke darmontsteking kan weer veroorzaakt worden door een ernstige wormbesmetting, een giardia besmetting, immuunsysteem storingen, bacteriële infecties, enzovoorts. Toch is het achterhalen van de werkelijke oorzaak heel belangrijk. Want, stel de hond heeft een bacteriële infectie met bijvoorbeeld de Clostridium bacterie; dan gaat een wormenkuurtje of een giardia-kuurtje echt niet helpen. En stel de hond heeft een giardia besmetting; dan gaat een antibiotica kuurtje echt niet helpen (ergo, antibiotica tast juist de darmflora weer aan en voorzichtigheid bij het geven van antibiotica bij diarree is dus geboden!).

Een besmetting met de Clostridium bacterie is overigens een beetje een "kip en het ei verhaal". Wat was er eerder, de bacterie of de verzwakte darmflora? Bij een verzwakte darmflora krijgt de bacterie de kans zich te manifesteren. In een gezonde darmflora is die kans vele malen kleiner! De bacterie moet met behulp van een antibiotica bestreden worden. Maar om herhaling van besmetting te voorkomen, is het een goed idee om de darmflora te verbeteren met probiotica. Giardia kan ook een oorzaak zijn voor chronische diarree. Ook hier speelt een fragiele darmflora en een verminderde weerstand weer een grote rol. De symptomen zijn steeds terugkerende diarree en op een gegeven moment zie je zelfs problemen met de vertering van voedsel en zie je de hond vermageren. Je ziet hier ook grote bergen grijze, stinkende diarree. De giardia parasiet moet door de dierenarts vastgesteld worden, met behulp van de ELISA of bijvoorbeeld de Idexx Giardia snaptest. De parasiet moet met een middel, voorgeschreven door de dierenarts, bestreden worden. Ook hier (het wordt een beetje saai), is het zeer raadzaam om na de kuur de darmflora te verbeteren met behulp van probiotica.

Helaas zijn er ook dramatische oorzaken voor chronische diarree zoals Maligne Lymfoom. Of Lymfocyttaire Plasmacellulaire Enteritis (LPE) en Protein Losing Enteropathy (PLE). Bij veel van deze immuun gerelateerde ziektes worden zeer zware medicijnen zoals prednison en Immuran ingezet. Maar ook in geval van LPE en PLE kan de oorzaak van het probleem soms weer net ergens anders. Zo kan een oorzaak van PLE weer liggen in een voedselallergie of een bacteriële infectie of een giardia besmetting of een zeer fragiele darmflora. In beide gevallen zal er verder gezocht moeten worden naar de oorzaak. Dit is een taak voor de specialist.

In alle bovenstaande gevallen kan het geen kwaad om de hond extra probiotica te geven. Dit verbetert de darmflora. In geval van kanker en PLE zie je vrijwel zeker geen verbetering van de klachten. In geval van LPE soms wel.

Een andere oorzaak voor chronische diarree is EPI, oftewel Exocriene Pancreas Insufficiëntie. Hier zie je dat de hond enorme bergen dunne/breïge stopverfkleurige ontlasting produceert. Meestal verliest de hond gewicht. Wanneer een dierenarts EPI vermoed, zal hij een ontlastingsonderzoek en een TLI test uitvoeren (TLI = Trypsine-Like-Immunoreactivity). Deze problemen worden behandeld door de hond pancreasenzymen toe te dienen (door middel van een poeder of door middel van verse runderpancreas).

In bovenstaande gevallen van chronische diarree kan het ook raadzaam zijn om, in overleg met de dierenarts of specialist, de voeding aan te passen. De hoeveelheid ruwvezel kan verhoogd worden door bijvoorbeeld een middel als Protexin Fibre (daar zit ook tegelijkertijd een probiotica in - te bestellen via de dierenarts) te geven en tevens kan men werken aan het minder fragiel maken van de darmflora door bijvoorbeeld af en toe vuile pens te geven of door de hond op een verse, rauwe voeding te zetten. De darmflora wordt ook minder fragiel door de toevoeging van probiotica en door af en toe een klein beetje gezonde tafelrestjes te geven. Te denken valt aan bijvoorbeeld gekookte bladgroentes (geen prei, ui en kool) en zuivel zoals yoghurt en kwark.

Nog even iets over het stoppen van diarree met behulp van medicijnen. Diarree is een reactie van het lichaam om iets versnelt kwijt te raken dat in het lichaam zit en er niet thuis hoort. Neem bijvoorbeeld een invasie van ziekmakende bacteriën. Wanneer je de diarree nu stopt, blijven de bacteriën alleen maar langer in de darm, alwaar ze zich 'heerlijk' kunnen vermenigvuldigen en de problemen alleen maar erger worden. Meestal is het stoppen van diarree dus geen goed idee. Gebruik alleen stoppende medicijnen indien de dierenarts ze voorschrijft.

Wel is er nog een natuurlijk middel dat gegeven kan worden die de ontlasting dikker maakt. Dat is de blauwe bosbesvrucht oftewel de vaccinium myrtillus. De blauwe bosbesvrucht bevat tanninen die de ontlasting dikker maakt, maar bovendien hebben ze een antiseptische werking. De vrucht kan dus vers of in capsulevorm aan de hond gegeven worden bij waterdunne diarree die veroorzaakt wordt door een bacteriële infectie.

Dus, wanneer naar de dierenarts?

- Wanneer de hond last heeft van chronische diarree (die langer dan 1 a 2 weken aanhoudt of steeds terugkeert).
- Wanneer de diarree waterdun is en langer dan drie dagen aanhoudt. Voor pups geldt dat je (afhankelijk van de leeftijd van de pup en de ernst van de diarree) direct of na 12 of 24 uur naar de dierenarts moet.
- Wanneer de diarree gepaard gaat met bloed, koorts, braken, sufheid, buikpijn en niet meer willen plassen, dan ga je zo snel mogelijk naar de dierenarts.

Hoe kun je diarree voorkomen?

- Goede - en gezonde voeding.

- Regelmatig ontwormen met een breed spectrum ontwormingsmiddel.
- Niet abrupt wisselen van voersoort.
- Geen toegang tot huisvuil.
- Zijn ligplaats vrijhouden van parasieten en ander ongedierte.

Wat uw dierenarts moet weten.

- Hoe is de algemene conditie van de hond? Is hij sloom, apatisch. Heeft hij eetlust?
- Sinds wanneer en hoe vaak heeft hij diarree?
- Hoe ziet de ontlasting eruit? Kleur en samenstelling. Zit er bloed en/of slijm in?
- Heeft hij problemen met de stoelgang?
- Braakt de hond?
- Heeft hij onlangs iets gegeten waar hij niet aan gewend is, of krijgt hij ander voer als eerst?
- Heeft de hond een prooi opgegeten, in het afval gezeten of etensresten gekregen?
- Heeft hij medicatie gehad of kon hij bij giftige stoffen komen?
- Heeft u meerdere honden en hebben die ook diarree?

Bron: Internet – Barfplaats, Unser Hund

